

BEREGI ÚJSÁG

társadalmi, városi, közgazdasági érdekű hetilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ENGEL JENŐ könyvkereskedésében

Szerkesztő:
Dr. Bálint Jenő Rácz Lajos
Kiadja a szerkesztőség.

Előfizetési ár:
Egész évre 9 kor. Községek részére 5 kor. Egyes szám ára 20 f
Hirdetési díjak: megállapodás szerint.

Hirdetések kizárólagos felvétele milliméter ár-
szabás szerint Leopold Gyula Vidéki Lapok Központi
Hirdetés Osztályában Budapest VII. ker., Erzsébet-
körtút 41. szám.

Beregszász szeméttje.

A városok szeméttjének elégetése egyike a legkiválóbb higiéniai követelményeknek. Az egész civilizált világban mindenütt, a hol a városi polgárság a korral haladva, belátta a házi és utcai szemétt elégetésének fontosságát, nagyszerű telepek készültek e célból. Hiszen minden józanul gondolkodó ember belátja, mily óriási egészségügyi anachronizmusban él azon város lakossága, a mely a különböző házakból kikerülő szeméttet egy rakásra vieti, ott a különböző, sokszor sajnos — igen sokszor patogén baktériumok hatásának kiteszi, úgy, hogy idővel ily szeméttombok igazi miazmatenyésztő telepekre válnak. Hogy nem tulsz ezen felfogás, látjuk a következő példán. Minden házi köpöcsészét, a mely száraz anyaggal van töltve és ez — sajnos — igen gyakori, a házi szeméttet gyűjtő ladába teszünk. Ki tudja, hány tüdővész használta azt a köpöcsészét, a mely esetleg konyhahulladékokkal keverten kerül a szemétt kocsiba: már pedig a tuberkulózis bacilusának nincs jobb tápanyaga, mint az ilyen szerves anyagok. Egy ily szeméttomb felett elsűvítő szél ily miazmak miriádait zudíthatja a városba, a mit sem sejtő lakosok által lélegzett levegők ilyenképp megfertőzvének. A higiéniai tekintetben mindig az emberiség élén haladó Anglia már a múlt század hetvenes éveiben belátta a szeméttégető telepek létesítésének szükségességét és mai napság kétszáz városában bir ily üzemekkel. Azóta e terjedt az ily üzemek használata Belgiumban és Német, valamint Franciaországban, úgy, hogy a 20-ik század elején nálunk is találunk egy-két ily telepet, mint pl. Fiumében, Budapesten.

Angliában az ily üzemek felállítása és üzemeltetése meglehetősen terhet ró a lakosságra; nálunk ez az eset nem áll be. Angliában kőszennel fűtenek, nálunk nagyrészt fával; a kőszén salakja és hamuja, a mely a szeméttbe kerül, az égést akadályozza, maga pedig értéktelen; a mi tiamunk nemcsak hogy az égést nem akadályozza, hanem magas káli tartalmánál fogva kitűnő trágya lehet. Amellett tehát, hogy egészségügyileg szükséges intézmény lenne, a szeméttégetésből egyúttal a város számára csiég jól jövedelmező üzlet válhatnék. Teljesen eltekintvén a háztulajdonosok által fizetett szeméttszállítási költségtől, a

következő számításokból, a melyekhez az eddig ismert szeméttégető telepek eredményeinek középértékei szolgáltatották az adatokat, beláthatjuk a szeméttégetés rentábilis voltát.

10.000 ember napi átlagos szeméttprodukcója 10 tonna. Az évi produkció tehát 3600 tonna.

1 tonna szemétt ad az égésnél 70—80 lóerő órát = 66.40 KW órát á 30 f = 13 K 50 f. 1 q 8—10% káli tartalmazó hamu á 50 f = 50 f. 2—3 q salakot (esetleg műkö gyártására), Esetleges bevételek összesen 14 K. 1 tonna hulladék szállítása, kezelése, égetése 5 K. 1 tonnára eső amortizáció (a mibe a gépek kerülnek) 1 K. Esetleges kiadások összesen 6 K.

Maradna tehát minden tonna szemétteten 8 K tiszta haszon.

Feltéve azonban, hogy kezdetben a munkások, a műszaki személyzet stb. nem igen értenek az üzemhez, úgy, hogy kezdetben csak 30—40 lóerő-órát kapunk 1 tonna szeméttből még mindig marad tonnánként 1 K 60 f nyereség, az az évi 6000 K jövedelem.

Egy ily üzem a következőképpen működik. Magas, finom rostélylyal ellátott kohószerű kemencében elégetik a szeméttet: az égési termékek gáznemű része, mielőtt a kéményben távoznak, vízcsöves gőzkazánok alatt kénytelen melegének nagyrészt kiadni: az itt fejlesztett gőzt gőzgép vagy gőzturbina hajtására használva, egy kb. 150 lóerős dynamógép munkájára szükséges erőt kaphatjuk: ez pedig már 1600 modern izzólámpa hajtóereje volna. A hamu, mely a kohó rostélyán átesett, rögtön használható trágyát képez. A salak pedig, a mely a rostélyon visszamaradt, igen sokszertű és hasznosító módon értékesíthető.

A fentebbi számok mind a lehető legkevésbé előnyös adatokat és értékeket képviselik s nem volna valószínű, hogy a praxisban ennél jóval nagyobb értékeket kaphatna a város. Ha pedig a salak ipari feldolgozására szükséges befektetés is létesíthető volna, úgy az egy tonna szeméttből esetleg nyerhető haszon megközelítené a fentebbi érték másfélszeresét.

Lám mennyire egészséges állapot lenne, ha a villanyvilágítást a város polgárai részvénytársasági alapon létesítenék. Azzal kapcsolatban létesíthető lenne a szeméttégetési gyárat, úgy, hogy a polgárságnak és a városnak

a világítás nem hogy teljesen ingyen lehetne, de még szép jövedelmet is hozna.

Dr.

Kapuzárás előtt.

Talán már egy éve, hogy e lapban a közvilágítás dolgában küzdöttem. Az eredményt, ha azon ajánlatot, melyet akkor a város közönsége a legjobbnak tartott, a mai ajánlatokkal összehasonlítom, őszinte örömmel konstátálom, hogy lapunk nem szort hiába borsót a falra. Hosszu időközön keresztül hallgattam, szabad időm tanulmányokkal töltöttem, közben két ízben voltam Arad városában — a 13 vértanu városában, nevelő városomban.

Egy ugyyszólva ipar nélküli várost hagytam el 1900-ban, ma egy oly várost találtam helyén, mely ipar, gyáripar terén az országban, hazánkban első helyen áll. boszorkányság nem történhetett. Nem nagy utánjársonba került az okokat megtalálni.

Sármezey Endre — ma az Arad—Csánádi Egyesült Vasutak igazgatója és talán számát sem tudnám adni, mely iparvállalatok igazgatója — volt a lelke az egész műveletnek, de érdemeit nem is tagadja meg a vértanuk városában senki. Egyik iparvállalat a másik után létesül, melyet ő csak lehetével is segítéz. Volt alkalmam olvasni és látni tetteit 1906. évben két ízben is. Első főnököm műszaki pályámon ő volt, atyai barátságát, szeretetét sikerült mai napig változatlanul fenntartanom és mi fő, sikerült megnyernem közreműködését ezen gazdasági és ipari terén hátramaradt vidék részére is. Ezekről azonban majd későbbi alkalmakkor, ma csak annyit jegyzek meg, hogy Sármezey Endre neve mérnöki terén és haladás szempontjából, még külföldön is valami.

Szükségesnek tartottam ezeket a dolgokat felhozni, mert hiszen azon kevés prospektusban, melyet a benoid-gyár rendelkezésemre bocsájtott és ismerőseimnek szétosztogattam, feltűnhetett mindenkinek, hogy az igazgatóság elölke Sármezey Enure, ki pedig nemcsak nevet, de lelket is szokott egy vállalatnak adni, ha azt arra érdemesnek tartja.

Van Arad város intelligenciájának egy találkozó helye, réges-rég, — a fő-utcán, a régi Domonkos-cukrászda. Első napokban betértem oda s láttam a villanykörtéket a Benoid-lángok alatt lógni.

A hatás frappáns, de a villany rovására! A Benoid tiszta fehér fénye mellett a villanyfény egy rózsaszínű hálószoza világítás. A Benoid egyenlő és nyugodt fény, a villany mellette egy vacilláló, reszkető fény. Volt alkalmam még az ivilámpákat is összehasonlíttani és nem szerettem más tapasztalatokat. Ki egyszer látta — ha nem szak-

ember is — nem felejt el a különbséget soha. A Benoid-gáz világítás legjobb reklámja a villany és kőszéngáz világítás, ha együtt lehet bemutatni, — egy néma, de mégis hangosan beszélő bizonyíték.

Karácsony és újév közti időm Aradon töltvén, meglepődve láttam, hogy két hó alatt mily mérvben szoritotta ki a villanyt és kőszéngázt a benoid.

Nagy előnye az olcsósága is, melylyel még a robbanó, veszélyes acetylengáz sem képes versenyezni.

Ezeket előrebocsájtva, áttérek tulajdonképeni tárgyamra.

Beregszász városa ma két villanyos társaság ajánlata közt választás előtt áll, — 300,000 koronás kölcsönfelvétel előtt, hogy a szükségeseit berendezéseket eszközölje.

Tisztelt képviselőtestületi tag urak, eszükbe jut-e önöknek, hogy a polgárság bizalma folytán töltik be hivatásukat?

Helyesnek tartják-e, hogy a világítási technika vívmányaira ügyet se vessenek, városunkat egy ily nagy összegű kölcsönbe belevigyék, akkor, mikor egy csekély utiköltséggel és fáragsággal meggyőződhetnek, hogy olcsóbb és jobb világítás is van ma már!

Nem-e olyan dolog volna ez, mintha a mai ismétlő-fegyver helyett kovács puskaival óhajtánánk harcolni.

Nézzék meg mi van Aradon — legalább a magyar Golgothát is látják — és azután határozzanak.

Ha más kutba esett én nem ugrom utána. Ez legyen az elvük!

A tisztelt vilamos vállalkozó urak pedig ne haragudjanak reám. Szegény város a miénk ahhoz, hogy 300,000 koronát fektessen be, mikor éppen feiével is megtudjuk a kérdést jobban oldani és még reáadásul a magánfogyasztást is olcsóbban tudjuk kiszolgálni.

Nem vagyok én irigy, ne higgyék az urak, de azt még sem szeretném, hogy Beregszász, melynek én is polgára vagyok, állítson fel egy oly telepet, melyet a Benoid-társaság világra-szóló reklámként kihasználhatna, ha minden lángok felé, vagy alá egy Benoid lángot állítana. Aradon is ez az eset megtörtént.

Amit önök 10 km hoszban 300 lánggal contempláltak, megoldható Benoiddel legfelebb 140 lánggal, égési óránként 2 K 40 f. üzemműkösséggel az egész városra, illetőleg ő, illetőleg az Önöktől világítani szándékol 10 km. utca hoszban.

Küldjön ki a képviselőtestület néhány tagot, vegyék maguk közzé a polgármester urat is és azt hiszem, hogy nem én l.szek az, ki e kérdést szőnyegen fogja tartani.

A közvilágítás kérdése sem fog hátrányt szenvedni, sem halasztást, mert 3 hó alatt a Benoid-gyár világításra való berendezés feltétlenül végrehajtható, 150 ezer korona költségen belül, mely jó esetben 100 ezer koronára is redukálható lesz.

Igy városunk polgárságának is mód leend adva, hogy a világítási vállalatának részvényese idegen ne legyen, — mely a drága villanyvilágítási berendezkedés mellett ki nem vihető.

Részletesebb programmal folytatlagos cikkeimben fogok szolgálni s remélem, hogy eredményt is fogok elérni. **Baczó Andor**

Zavarok a Máv. vonalain.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága olyan intézkedést tett, amely súlyos válságba sodorja az egész hazai kereskedelmet. Az igazgatóság rendeletileg tudatta az összes üzletvezetőségekkel és vasúttársaságokkal, hogy a mai naptól kezdve további intézkedésig beszüntette a Budapestre szánt küldemények fölvetelét, a forgalmi zavarok következtében beállott árutorlódás miatt.

Ezzel az intézkedéssel, amely nemcsak a bel-, hanem a külforgalmat is megbénítja, az a csapás fenyegeti az egész országot, de különösen a fővárost, hogy az államvasutak egész hálózatán megszűnik a teherforgalom. Már hónapok óta nagy nehezen és csupán megszorított mértékben tudta a Máv. a teherforgalmat lebonyolítani. Most ez is lehetlenné válik és ha a dermesztő hideg még egy napig tart, holnapután már egyetlenegy tehervonatot sem továbbít az államvasutak egész vonalhálózata.

Kiszámíthatatlan az a kár, amelyet a teherforgalom megszűnése közvetlenül a kereskedőknek és iparosoknak, közvetve pedig az összes társadalmi osztályoknak okoz. Az áruküldés megakadásával iparosaink és kereskedőink képtelenek a nélkülözhetetlen és mindennapi fogyasztásra szánt cikkeket beszerezni, a raktáron levő készletek árai pedig oly magasra szöknek, hogy a szinte elviselhetetlen drágaság még az eddiginél is nagyobb arányokat fog ölteni. Ha az áruszállítás szünetelése csak néhány napig is tart, a magyar üzleti világot oly katasztrófa fogja érni, a milyen a vasúti sztrájk kivételével nem nehezedett rája és amelynek végzetes hatását súlyosan megérzi az egész ország közönsége.

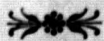
Fővárosi jelentés szerint a nyugati pályaudvar már napok óta nem fogadott egyetlenegy tehervonatot. A személyforgalom is csak nagy nehezen tartható fenn, és a bécsi személyvonatot tegnap már csak másfél órai késéssel lehetett utnak indítani.

A fagyos hideg nem az egyedüli oka ennek a katasztrófának. A kemény időjárás csak az utolsó csöpp, amelytől a pohár víz kicsordult. A főoka az államvasutak eme csődjének a felszerelések elégtelensége és a személyzet kimerültsége. A forgalom az államvasutak vonalain az utolsó évtized alatt megháromszorozódott, az építmények és felszerelések azonban a régi maradt. Az állomások szűkek, nem elég bennük a vágány, a rakodó helyek rövidek, a fűtőházak elégtelenek.

Igy történt, hogn a tehervonatok nagy részét már hetek óta nem lehet az állomásokba bebecsájtani. Egy idejig az állomásokon kívül vesztegettek a vonatok, később egész egzszerűen fölsoztották a tehervonatok az egyes állomások között. Most már az a helyzet, hogy Budapestől minden irányban egészen Marcheggig és Temesvárig minden állomás meg van tömve lezárt és megrakott teherkocsikkal, amiket még nagyobbbrészt decemberben indítottak utnak, de azóta sem rendelkezési helyükre juttatni, sem kirakni nem lehetett őket.

Mindezek tetejébe jött azután előbb a hókalmitás, azután a fagy. Hozzájárul mindezekhez a személyzet kimerültsége és elégtelen száma. Rákos rendező pályaudvaron például a személyzet fele beteg. Nem áll elég gyakorlott és szakképzelt ember a Máv. rendelkezésére. Most bosszulja meg magát az a bűnös kapzsiság, amely évtizedeken keresztül a minimumra szoritotta a személyzet lét számát és megfeszíti ő munkával terhelte meg őket.

A teherforgalom beszüntetése folytán a főváros lakossága a legnagyobb veszedelemnek néz elebe. Az elszigetelt főváros nem kap fűtő- és tüzelőanyagot és a közlelemzés is erős csorbát szenved.

Nyilvános számadás és köszönet

a beregszászi izr. nőegylet által eszközölt gyűjtés és az 1906. dec. 31 én a Royal-szálló termében rendezett estély bevételéről.

Katz Bertalanné és Löw Zoltánné öngyűjtésük gyűjtőívén adakoztak:

Dr. Schenk Adolfné, Roth Gáborné, Katz Bertalanné 10—10 kor. A Beregszászi Kereskedelmi és Iparbank 20 K., Löw Zoltánné, dr. Kertész Mórné 5—5 K, Beregszászi Központi Takarékpénztár, a Közgazdasági Bank 20—20 K, dr. Bálint Jenő 5 K, Patay András főispán, Gulácsy István alispán 20—20 K, id. Lónyay Sándor, Beregszászi Hitelintézet 10—10 K, Beregszászi Gazdasági Bank 20 K, Ehrenfeld Herman, Braunstein Gábor, Vári Sándor Holcer Sándor 2—2 korona, Engel Soma 5, Fendrich Majer 4, öz. Blau Jakabné 4, Moór Jakabné 2, Blau Dávidné 3, dr. Balkányi Jenőné 10, Roth Gerzonné 4, Kroó Ignácné 4, Schvarec Hermanné 3, Moskovics Józsefné 5, ifj. Winkler Samuné 2, Mermelstein Jakabné 3, ifj. Winkler Hermanné 2, dr. Reisman Simon 10, dr. Fedák István 4, Beregszászi Füllérbank 2 korona. Összesen: 260 korona.

Balkányi Gyuláné és Czeisler Aladárné urnók ívén adakoztak:

Dr. Meisels Adolfné 5, Fuchs Miksáné 2, dr. Klein Jenőné 5, Reichard Jenőné 5, Farkas Jakab 3, Kroó József 1, Schvarec Emánuel 2, Landau Emánuel 1, Taub Jakabné 2, Adler József 1 korona, öz. Gancfriedné, Hamburg Salamonné, Roth Ármán, Némethy Lajosné, öz. Östreicherné, Lichtenstein Adolf, Bornstein Adolf 2—2 korona, Bereginé 1, Berner Lőrincz 2, Berner Amália 1, Meisels Hermán 1, Östreicher Ignácné 1, Sterné Mauskopf Teréz 2, Neuvelt Ignác 2, Blum Lajosné 3, Fried Miklósne 3, Méhes Samuné 4 korona, Fodor Albert üzletében adakoztak 4 K 60 fill., Fodor Albert, Frits Sándor, Fuch Emil 2—2 korona, N. N. 90 fill., Meisels Lajosné 5, Meisels Áronné 6, Winkler Izidorné 2, dr. Kertész Edéné 6, Veiszhausz Dezsóné 1, Rosenfeld Sámuel 2, Schönberger Izidorné 3, Hartmann Árminné 4, Schönfeld Izrael 2, dr. Katz Lajosné 4, Bálint Sándorné 4, Mandel Mórítz 4, Markovics Józsefné 2, Veisz Sámuelné 6, ifj. Spitz Józsefné 2, Hartmann Ferencné 2, Grünbaum 1, Veisz Ignácné 5, Schvarec Simonné 1 korona. Összesen 134 kor. 50 fill.

Kroó Izsóné és Keszler Elekne urnók ívén:

Kroó Ignázné 2, Rosenthal Mórné 2, Perl Saul 1, Glück Lázárné 4 korona, Gémesi 20 fillér, Mermelstein 2 korona, dr. Fuchs Mórné, Berkovits Adolf, Landau Dávidné, Grünbaum, Ziemet 1—1 korona, Balkányi Gyuláné 2, ifj. Kroó Józsefné 2, Kont Manóné 8, Lipnorné 3, Veiszhausz Mórítzné 2, Czukor Adolfné 1 korona, Altmann Samuné 20 fillér, Vinkler Sámuelné 2, Katz Jakabné 3, Neuvelt Edéné 3, dr. Elek Kálmán 1, Veisz Mártonné 6, Veisz Vilmosné 2, Lębovics Jakabné 2, Kroó Jakabné 2, N. N. 1 korona, Veisz Bernátné 20 fillér, Krausz Józsefné 1, Sobel 1, Czeisler Aladárné 2, Kohn Samuné 1, Braun Zsigmondné 10, Prerau Mártonné 2, Mermelstein Májerné 2, Roz Sándorné 2 kor., Herskovics Jenőné 60 fillér, Fehér Emilné 3, Tabacsnik 1, Friedlenderné 1, Kaszab Sománé 2, N. N. 2, N. N. 8, Fuksz Adolfné 3, Neuvelt Sándorné 2, N. N. 1, dr. Balkányi Aurélné 4, Klein Miksáné 3, Keszler Zsigmondné 2, Veisz Izsóné 6, Dávidovicsné 2, Goldglancné 1, Engel Jenőné 2, Katz Etel 1, Katz Jenő 1 korona, N. N. 25, N. N. 60, N. N. 20, Herskovicsné 50 fillér, Veiszhausz Jenőné 2 kor., N. N. 20 fill., Fuks Izidorné 1 kor., N. N. 20 fillér, Salamon Ignác 1 kor., Berkovicsné 40, N. N. 50 fillér, Roth Dánielné 2, Salamon Herman 1, dr. Endrei Gerzonné 2 K 50 fillér, Friedlender Miksáné 1, Rubin Emánuelné 3, Braunstein Izraelné 2, Korach Mórné 4, ifj. Mermelstein Mórné 3, Kroó Izsóné 3, Keszler Elekne 3 korona. Összesen: 154 kor. 05 fillér. — A gyűjtés főösszege 548 kor. 55 fillér.

Belépőjegyek és felülfizetésekből befolyt 363 K 92 fillér.

Felülfizettek: Roth Gábor, Schenk Adolf 10—10 korona, Davidovics Jakabné, Veiszhausz Jenőné 2—2 korona, Zeisler Aladár 6, Engel Ármán 2, Berman Sándor 1 Virányi Béla 3, Hausmann Aron 1, Markovics József 1, Fried Jenő 4 korona, Löw Zoltán, Róz Sándor Kohn Samu, Beregi Sándor, Kaszab Soma, Fehér Emil 1—1 korona, Katz Bertalan 6, dr. Kálmán József 3, Blau Dávid 5, Méhes Samu 1, Veisz Vilmos 2, ifj. Kartman 1, dr. Friedman 2, dr. Fuchs Mór 5, Klein Miksa 5, dr. Reisman Simon 3, Szöbel Mór 2, Krausz Béla 4, ifj. Fedák István 2, dr. Csánk Béla 8, Péchy

Sirolin

Ennek az örvényű és a testület, megszünteti a köhögést, vándorlót, újul kiadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánva.

Mindhogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenképp „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Elapható orvosai rendeléseire a gyógyszerárterületen. — Árs övegenként 4.— koron.

Aladár I, Grosz Jenő 5, dr. Katona Fulópné (Budapest) 7 korona 82 fillér.

A sátrakban eszközölt eladásból befolyt 337 K 05 fillér. Visszatérítés a zenedijből 70 korona.

Osszes bevétel . . . 1319 kor. 52 fill.

„ kiadások . . . 319 „ 52 „

Tiszta bevétel: 1000 kor. — fill.

Ezen összegből 400 korona a tartalékokéhoz esatoltatott, 600 korona pedig özvegyek árvák segélyezésére s szegény gyermekek felruházására fordított.

Végül hálásan és köszönettel elismerjük, hogy az estélyhez szükségeltett összes porcellánedények és üvegtermékek Sterné Mauskopf Teréz urnő és Beregi Sándor ur adták ingyen használati kölcsönben.

Az adományozók fogadják az egyet hálás köszönetét. Beregszász, 1907. január hó 6-ikán. Dr. Schenk Adolfné elnök, Katz Bertalané alelnök, Keszler Elekné pénztárnok, Kroh Jakabné ellenőr, Roth Gábor titkár.

Utcái botrány.

Weisz Sólit városunk tekintélyes pogárárt, amint hétfőn délelőtt hazafele tartott Róth Armin terménykereskedő és fivére Móritz hátulról megtámadták és még mielőtt védekezhetett volna, valósággal véresre botolták a fejét.

A legveszélyesebb ütést szemé alatt kapta. Sérülései annyira súlyosak, hogy hetek kérdése, amíg az ágyat elhagyhatja.

Hogy mi volt ezen támadás indító oka, azt mindenki tudja. Igazságot nem akarunk adni egyik félnek sem, nem boncolgatjuk az esetet, annyit azonban megjegyzünk, hogy pirulva irtuk meg e hirt. Intelligens emberek valakit hátulról megtámadjanak, az utcán verekedjenek. Az nem járja.

Tessék szembe kerülni az illetővel, úgy vagdalni pofon azt, a kire fáj a foga vala kinek, de nem stílést s bottal, hátulról, orvul. No de semmi. Már megtörtént. Majd a törvény fogja a szin igazságot elzengeni, — legalább úgy tartják. — Így az emberek sok mindent beszélnek, vannak, kik igazságot adnak Róthéknak s vannak még többen, akik elítélik őket. Igazságot mondani csak az mondhat, aki mérlegelni tudná azon indulatokat, amik a tetteseket ezen cselekedet elkövetésére készítették, aki megtudná mondani, hogy ezen cselekedetben milyen része van az észnek, a bosszúnak és elkeseredettségnek. Mi csak annyit mondunk, hogy: *csunya dolog!*

Mükedvelői előadás.

Ismét egy mükedvelői előadás s újabb sikerről számolhatunk be. A beregszászi keresztény munkás-egyesület e hó 8-án vasárnap zártkörű táncmulatsággal egybekötött mükedvelői előadást rendezett, amidőn előadták Bodnár Gáspárnak „Vissza a műhelybe” c. 4 felvonásos színművét. Az est megtartásának célja jótékony volt a színlapon feltüntetve, de hogy a jótékonyág mely ágazatát óhajtott ezen előadás gyarapítani, ez ideig erről tudomással nem bírnak. Talán éppen ennek tulajdonítható azon csekély érdeklődés és közöny, amely a mulatság iránt megnyilvánult, holott különösen az előadást magát tekintve, érdemes volt elmenni.

A darab szociális ízű s tendenciózus.

Van egy néhány igen sikerült alakja s az életből elkaptott ügyes rajza. A szerepek ügyes kezében voltak letéve, valamennyien megfelelték a beléjük helyezett bizalomnak. Főképpen Balajthy Róza k. a. (Olga) adta tanujelét rátermettségének, ügyes mükedvelőnek bizonyult, mert oly természetességgel játszott, hogy különbet produkálni csak hivattott művésznőtől várhatunk; de csak a dicséret hangján nyíla kozhatunk a Mándy Ilonka k. a. (Ilonka) játélaról; Zsuppán László (Önbölyi Mátyás); Preznanszky S-ről (Mennyus) s a többi szereplőről, akik mindnyájan kivették részüket a siker babértáiból.

De a legizgalmasabb, fáradságot nem ismerő tevékenységet fejtett ki Reiter Endre róm. kath. s. lelkes, akinek érdeme, hogy az estély igen szépen sikerült.

S.

VEGYES HIREK.

— **Gyászír.** Atzél László kir. tanácsos, a vármegyének 22 éven át volt első önálló kir. tanfelügyelője, múlt hó 25-én elhunyt.

— **Janka Sándor** ez idén tölti be 40. tanári szolgálati évét. A tanári kar ez alkalomból rendkívüli értekezletet tartott, melyen a jubiláns érdemeit Schürger Ferenc igazgató szép beszédben méltatta.

— **Uj bank.** „Mezőkaszonyi Közgazdasági Bank” céggel új pénzintézet van alakulóban Mezőkaszonyban 200.000 kor. részvénnyel (1000 db 200 kor. részvény). Alapítók: Buttykay Ferenc, Hirtenstein Lajos orsz. képvis., Horthy Béla és gróf Lónyay Gábor. A bank már nemsokára megkezdte működését. A részvénytulajdonosok már jegyezve van.

— **Megfelelő választás.** Már a múlt héten megírtuk, hogy a dec. 24-én Munkács városában végbement tisztügyészi választáson dr. Méray Adám lett a győztes, most úgy halljuk, hogy Katz Sándor dr. és Rozner Soma megfelelőbbézték a választást.

— **Az állami tisztviselőkről.** Egy fővárosi lapban olvastuk az állami tisztviselőket érdeklő azon hirt, hogy a 40 évüket már kiszolgált s 60 éven felüli tisztviselők nyugdíjaztatni fognak, okul hozván fel azon a tisztviselőkre valóban örvendetes tény, hogy helyet kell adni a fiatal, munkabíróbb s élet-erős generációnak, mely sokkal inkább felel meg hivatásának, mint az öreg, már nem a legelősebb elmével bíró hivatalnokok. Mi is regisztráljuk ezen hirt, hiszen vannak itt is már 65 évet is elért olyan állami tisztviselők, akik bizony már nagyon is megérték a nyugdíjra s dacára, hogy csak a legnagyobb nehézséggel tudják kötelességüket teljesíteni, szívesen riaszkodnak állasukhoz, csak azért, nehogy lakpénzöktől clessenek. Hát ez bizony szomorú s káros ügy az illető tisztviselőre, — aki nem akar saját jószántából nyugdíjba menni — ugy a közönségre, amely kénytelen az ilyen vén ember szeszélyeit eltűrni, de legkáróbb az államnak, amely kénytelen megtűrni a rokkantsághoz közeledő tisztviselőt — talán a takarékoság szempontjából. Ha fenti hirt megfelel a valóságnak, alapos a reményünk, hogy ez állapotok megszűnnek s a hivatalok élére ambiciózusabb főnökök lesznek kinevezve.

— **A szabad lyceumi előadások sorrendje:** 1907. január 23-án Schürger Ferenc igazgató: A XIX. század történeti áttekintése. Január 30-án Geday József: A XIX. század irodalmának iránya és vezéreszméi; február 6-án Korpás Ferenc: Irodalmunk és a közélet; február 13-án Hensch Béla: A szociális eszmék fejlődése a XIX. században; február 20-án Telkes Sándor: A természettudományok vívmányai a XIX. században; február 27-én Schor Ernő: Tőzsdéi és biztosítási ügyek a XIX. században; március 6-án Habba Ferenc: A chemiai ismeretek fejlődése a XIX. században; március 13-án dr. Endrei Gerzson: Az iskola a XIX. században; március 20-án Szutor Zoltán: Művészeti irányok a XIX. században. Az előadások a főgimnázium II. emeleti rajztermében lesznek minden szerdán este 6 órakor, a bemenet díjlan.

— **A kassai kereskedelmi kamara ünnepe.** Kassáról jelentik: Szép ünnepet ült múlt vasárnap delután a kereskedelmi és iparkamara abból az alkalomból, hogy a király Leil Jenő kamarai titkárnak a királyi tanácsosi címet, Letzter Simon pénztárnosnak pedig a koronás arany érdemkeresztet adományozta. Az ünnepelethez Eder Ödön polgármester nyújtotta át a kinevező okiratot, illetve érdemkeresztet. Ezután Siposs elnök méltatta az ünnepelethez érdemeit, mint a tisztviselői kar nevében Tarnay Gyula fogalmazó beszélt. Utána Deil Jenő fejezte ki köszönetét s hangoztatta, hogy az ünnepeletésben egyuttal a kamara munkájának megbecsülését látja. Az ünnepről táviratilag üdvözölték Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert és Szerényi József államtitkárt. Este a Schalkházban bankett volt.

— **Mandátum megsemmisítés.** A mit már hetek óta rebesgettek, megtörtént Munkácson, mindharom kerületben az újonnan megválasztott képviselőtestületi tagok

mandátumát az igazoló-választmány megsemmisítette.

— **A borzsovai vasut.** Ugocsa vármegye közönsége elhatározta kiépíteni a borzsovavölgyi vasutat. E célból azonban az állam tetemes támogatására van szüksége. A napokban egy küldöttség készült Budapestre Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszterhez, hogy az állam támogatását kieszközölje. A vasut Szolyva-Hársfalváról kiindulva Sztrojna, Malmos, Durzina, Bereznik, Kerecske, Dolha, Zádnya, Misztice, Alsó-Karaszló, Bilke, Magyar-Komját és Salánk érintésével Nagyszöllősig fog vezetni.

— **Elismerés a postásoknak.** Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter az ország posta- és táviratszervezéséhez a következő elismerő leiratot intézte: „Az elem terjesztett jelentésekből meglepéssel értesültem arról, hogy a m. kir. posta, távirda és távbeszélő állandó fejlődésnek örvend, és hogy a személyzet szakismeretével és ügybuzgalmával az 1906-ik évben is megtett minden lehető arra nézve, hogy az évről-évre emelkedő forgalom követelményei minden tekintetben kielégítést nyerjenek. Különösen ki kell emelnem a karácsonyi és újévi forgalmat, amelynek akadálytalan lebonyolítása a személyzet fokozott odaadó buzgalmának tudható be érdemül. Indítatva érzem magamat tehát, hogy a magyar kir. postá. távirda és távbeszélő összes szolgálati ágainál működő személyzet szakavatott, kitartó munkássága folytán az 1906-ban elért kedvező eredményért, az egész személyzetnek köszönetemet és elismerésemet fejezzem ki.”

— **A Petőfi-társaság felhívása.** A Petőfi-társaság azzal a kéressel fordul a nagyközönséghez, hogy akiknél Petőfitől eredeti kéziratok, levelek, költemények, képek, szobrok, műveinek első kiadásai és egyéb tárgyak, valamint a költő szüleiére, Szendrey Juliára, Petőfi Zoltán és Istvánra vonatkozó adatok vannak, vagy azoknak hollétéről tudomásuk van, sziveskedjenek erről a Társaság meghatalmazottját: Kéry Gyulát (Budapest, VIII., József-körút 72) értesíteni, ki a Társaság megbízásából gyűjti az adatokat és ereklyéket. A Petőfi társaság budapesti házában Petőfi-muzeummá rendezi be, s a társaság már eddig is számos becses és értékes ereklye birtokában van; de szüksége van a nagyközönség további támogatására, hogy minél dicsőbb emléket állíthasson a halhatatlan költőnek. A Társaság az adatközlők, az ajándékozók és egyéb közreműködők nevét megörökíti évkönyveiben és hálás lesz minden fáradozásáért!

— **Románc** A rendőrség egy rövid szavú s mégis sokat mondó kis értesítést adott ki, mely mögött egy egész kis erősen rózsaszínű történet húzódik meg. Ime így mondja el ezt a románcot a száraz hivatalos kommuniké: „Találtak egy sétatálcát, egy gyakorlati énektant, továbbá egy ezüst karkötőt. Igazolt tulajdonosaik átvehetik a rendőrségen.” Amint látni lehet, nagyon diszkrét a rendőrség románcja, de a sorok között sok olvasni valót hagy. Diszkréték a sorok, el nem árulják, hogy hol feküdt árván, elhagyatva a sétatálcát a gyakorlati énektantal, meg a kis ezüst karkötővel. De éppen e titokzatos, diszkrét hang folytán tág mezőt nyert a fantázia és kiszínezheti mindenki a maga vérmérséklete szerint a kis esetet, mely összehozta a sétatálcát a gyakorlati énektantal, melyet kis ezüst karkötős kacsó szorongatott. Láthatja maga előtt minden nyájas olvasó, hogyan válik fölöslegessé a kézben az énektant, meg a sétatálcát, s hogy mennek-mendegélnek az önfelelt tulajdonosok. S az ölelések erejének fokmérőjeként ott hevert az ugynevezett találási helyen a kis karperec is, melynek gyöngye zára felpattana . . . Jelentkezzenek hát az igazolt tulajdonosok szerkesztőségünkben, mi diszkréték vagyunk.

— **Az aratósztrájk.** Politikai körökben már igen komolyan foglalkoznak aazon eshetőséggel, hogy az idén 600—700 közönségben ki fog törni az aratósztrájk. A szociáldemokrata párt az utolsó hónapokban száz agitátorral és közel egy millió röpirattal nagy agitációt fejtett ki. Az „Alkotmány” írja, hogy Csizmadia Sándor pedig 35.000 új előfizetőt szerzett a lapjának, a Világszabadságnak.

— **Adomány.** Meisels Lajosné urnő 10 koronát küldött be a helybeli áll. főgimn. igazgatóságának, hogy azzal a chemiában legszébb előmenetelt tanúsító tanuló-ifjú jutalmaztassék.

— **A járdák takarítása.** Az erős havazás ismét szükségessé teszi, hogy ez állandó panaszszal foglalkozunk. Nem a rendőr, hanem a háztulajdonosok, illetve a lakók hibája teszi szükségessé. Fáznak a hó eltakarításától. Sajnos, mi még ott tartunk, hogy csendőri aszisztenciával kell kényszeríteni arra, amit másutt, mint ssját érdekében álló szükséges jót, ezek önként és szívesen teljesítenek. A rendőrség kötelessége lenne — és ezt nem teszi elég erőlyel, — hogy a hó eltakarítására kötelezettek a legszigorubb eszközökkel is szorítsa a járdák napenkénti tisztítására, — mint egy sajnálatos példa is mutatja — valósággal életveszélyes a járás-kelés, a forgalom és személybiztonság nagy kárára.

— **Jéggyár.** Ungvár város mérnöke és állatorvosa tervezetet készítenek, hogy a város saját költségén jéggyárat állítson fel. A fentartás költségeit a magánfogyasztókra alapítják.

— **A törvénykezési palota helye.** Mint értesülünk, az igazságügyminiszter szakkozege Ungvár város részéről másodizben ajánlott Drugeth és Honvéd-utcai sarok épület-csoport területét jelölte ki a törvénykezési palota helyéül.

— **Szabad előadások iparosok részére.** Az ipar és kereskedelemügyi miniszter leiratban értesítette a törvényhatóságokat, hogy iparosok és iparossegédek számára vasárnaponként szabad előadásokat rendezzenek az iparososztály általános művelődésének érdekében. A temesvári kereskedelmi kamara már is felterjesztést tett Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternek a ciklusos vagyis összefüggő, tanulságos előadásokról. Ez nem más, mint szabad lyceum iparosok és kereskedők részére.

— **A bírói bölcsesség világrekordja.** Valparaisóban él, sőt mi több, itélkezik egy bíró, aki bátran tekinthető Salamonnal, a bölcsnek. Ez a bíró nemrég a következő ügyben itélkezett. Egy matröz kedvese anyává lett, de az hallani sem akart a gyermektartás szokásos költségeiről. Végre is az elhagyott hölgy a törvényszékhez fordult, ahol a matröz egy szóval sem tagadta az apaságot és vállalta a gyermeket. Az ügy tehát egészen tisztán állott a bíró előtt, aki azonban nem igen sietett az ítélet kimondásával, hanem a következő kérdést intézte a panaszó nőhöz:

— Mennyit kerestél ön, leányom, amikor még szobaleány volt?

— Tíz pezót havonként — felelt a nő.

— És most, mint dajka mennyit keres?

A nő egészen őszintén megmondta, hogy mióta dajka, nincs hónap, hogy ne keresné meg a harminc pezót. A bíró erre kihirdette az ítéletet, mely így hangzik: Miután a panaszosnő jelenleg sokkal jobb anyagi viszonyok között van, mint gyermekének születése előtt, követelésével elutasították. S miután továbbá megállapították, hogy a panaszosnő egyedül és kizárólag a panaszolt férfinak köszönheti anyagi viszonyainak jobbrafordulását, utasították, hogy a orosz sorsban élő panaszlottnak havi tíz pezót fizessen.

— **Vasutassztrájk Bulgáriában.** Szófiából táviratozzák: Vidékről érkező jelentések szerint az összes vasuti hivatalnokok csatlakoztak a vasuti alkalmazottak sztrájkjához. A kormány a vidéken is katonai rendszabályokhoz folyamodott, hogy a zavargásoknak elejét vegye. A vasuti forgalmat részben utászatonakkal, helyreállították. Azon vasutasokat, akik tartalékosok, fegyvergyakorlatra hívták be, hogy ilv módon szolgáltatételre kényszeríthessék. A szófiái egyetemi hallgatóság egy része kik többnyire szocialisták, csatlakoztak a sztrájkolókhöz és forradalmi dalok eléneklésével demonstráltak, mely alkalommal zavargások is történtek.

— **A munkácsi nőegyesület** színi előadásának összes bevétele 458 korona volt.

— **Villanyvilágítási mizériák.** Szerencsére nem Beregszászról (ön nevet?), de Kisvárdáról van szó, ahol már több, mint egy hete a gépek felmondták a szolgálatot; minék folytán ott teljes sötétség uralkodik. Most kezdik előszedni újra a sutba dobott lámpákat s yenge fényű gyertyákat.

— **Mindennek az idő** a legalaposabb próbája. Különösen áll ez a gyógygyógyeszekre nézve. Ha mérlegeljük, hogy a „Scott-féle Emulsio 30 évnyi hosszabb próbát állt ki, úgy, hogy tényleges jószágáról bizony meg lehetünk győződve. A „Scott-féle Emulsio“ főleg csukamájolajból áll. Ezt azonban teljesen jó ízű és mindenkinél könnyen emészthető formában nyújtja. A Scott-féle Emulsio minden gyógyszerárban raktáron van.

— **A világ egyik legnagyobb hajója Fiumében.** A Cunard magyar-amerikai vonal „Caronia“ nevű hajója, amely éppen most egy esztendeje járt az adriai tengeren, ismét a magyar kikötőbe jön és január 26-án indul fiuméből New Yorkba. A „Caronia“ a világ egyik legnagyobb és legszebb, nagy kényelemmel és fényűzettel berendezett hajója. Tonnatartalma 21 ezer, gépezete 20 ezer lőerejű és 3100 utas befogadására képes. Kettős burholat és önműködőleg záródó rekeszei folytán ez az óriási gyorsgőzös úgy szolván el sem sülyedhet, hatalmas méretei pedig ellentállva a tenger hullámzásának, megmentik az utast a tengeri betegség gyötrelmeitől. Utközben Nápolyban, Gibraltárban is kiköt, amiért is kitünő alkalmat nyújt kirándulásra azok részére, akiknek a tenger tiszta levegője gyógyhatás szempontjából üdülésre ajánlatos. A „Caronia“ ezen járatáról felvilágosítást adó és hajójegyekre előjegyzéseket elfogad a Központi Menetjegy iroda Budapesten, (IV. Vigadó tér 1.)

— **Hirdetmény.** Közhírré teszem, hogy a debreceni kereskedelmi és iparkamara kütagjainak megválasztása céljából szerkesztett „választók névjegyzéke“ 1907. év január hó 8. napjától ugyanezen hó 15-ik napjáig beárólag a városházánál közszemlére ki volt téve, és a hivatalos órák alatt a városi aljegyzőnél volt megtekinthető. Az említett határidő lejártá után még nyolc napig, vagyis 1907. év január hó 23-ik napjáig bezárólag jogában áll bárkinek a névjegyzékre nézve írásban kifogást tenni és az abban felvett egy, vagy több választónak törlését, vagy a fel nem vettnek felvételét az alispán urhoz intézendő és nálam benyújtandó felszólamlásban kérelmezni. — Beregszász, 1906. évi decembar hó 27-én. Gáthy Zsigmond, polgármester.

— **Nemtelen bosszu.** Mátyfalvától értesítenek bennünket, hogy f. hó 7-ről 8-ára virradó éjjel ismeretlen tettesek Salamon József gazdálkodó két lovának a hasát felmetsztették. A bűnügyi nyomozat már folyamatban van.

Oktalan és elítélendő

az az ember, aki betegesnek érzí magát anélkül, hogy állapotán segíteni igyekezne és amikor a legkisebb munka is fáradtságnak tünik és az ember életkedve fogyni kez. Ily esetben a gyógyszer-cukamájolajból alphaszavasav és nátron hozzáadásával készülő Scott-féle Emulsio egyike a legbiztosabb és legjobb szerekeknek a test és idegrendszer erősítésére, fejlesztésére. A Scott-féle Emulsio csakis a legjobb minőségű alka részeket tartalmazza, felülmulhatlan tápszer, mely gyorsan új kedvet és új élet-erőt önt az elpeiyhűdt szervezetbe.

A Scott-féle Emulsio valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász“ védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beklü-dése ellenében mintával szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszerértára“
BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCA 34

☛ Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f. ☛
Kapható minden gyógyszerárban.

Szólóoltványok, minden faj és legkiválóbb minőségben a legolcsóbb árban rendelkezhetők a lelkiismeretesen és szak-zerűen

kezelt „Millenium-telep“-nél Nagyöszön, Torontál megye, mely minden érdeklődőnek mű-mellékletekkel ellátott magyar, vagy német, vagy román, vagy szerb nyelvű főárjegyzékét ingyen és bérmentve küldi.

— **A villanyvilágításra** vonatkozólag talán nem fogja a közönséget érdektelenül érinteni, most, a midőn a Ganz-gyár és Siemens Schneckert-gyár világítása között kell választania, hogy Veszprém város közgyűlése 74 szóval 4 ellen a Siemens és Schneckert cég ajánlatát fogadta el, mellözve és felbon-tatlanul visszautasítva a Ganz pótajánlatát.

Értekezletek.

Porcellán, cserépkályha, chamotte ipar.

A főispán a mult hét folyamán f. hó 12-én értekezletre hívta városunk pénzügyi kapacitását azon célból, hogy a már régebben is tervezett porcellán, cserépkályha és chamotte-téglagyár létesítését megbeszéljék. Sajnos, hogy főispánunknak ezen igen szép és nemes törekvése, azon körökben, a hol lehetne tenni valamit városunk iparának fellendítésére, süket fülekre talál. Igen szépen elmennek az értekezletre, lelkesedéssel tárgyalják az ügyet, mindenki áldozatkész addig, amíg tette nem kerül a dolog. Már pedig ezen gyár létesítése igen könnyen lenne kivihető, úgy, amint az az értakezleten elhangzott.

Tulnyomólag idegen tőke alapítaná ezt az iparvállalatot s a városnak csak 30 százalékkal kellene hozzájárulnia és úgy a kereskedelmi, mint a földművelésügyi miniszterium legmesszebb menő erkölcsi és anyagi támogatásban részesítené a vállalatot.

A gyár nem finom porcellánt készítene, mert hisz egy ilyen vállalat létesítéséhez milliók, tökéletessé tételéhez pedig több generáció szorgalmas munkája kellene; mi arra képtelenek vagyunk. Ez a gyár durva porcellánt, cserépkályhát, tűzálló téglát gyártana, s egy ilyen vállalatnak itt mindenképen van talaja. A vidék ad nyersanyagot is, a gyártmányokhoz pedig fogyasztót is bőven.

Új részvénytársaság

Vasárnap délután a városház tanács-teremben Blau Dávid és Katz Bertalan összehívására értekezlet tartott, mely értekezletnek tárgya volt egy új részvénytársaság alapításának megbeszélése, mely részvénytársaság a Kaszab Soma és társa cementáru gyárat átvennie és minden tekintetben kibővítené. Az értekezleten igen szép számmal megjelentek. Az értekezlet hangulatából azt lehet következtetni, hogy szívesen látják ezen új vállalat létesítését s a részvények a legkisebb nehézség nélkül jegyvezve lesznek.

A részvénytársaság egy jól bevezetett üzletet vesz át, a mely előreláthatólag igen eredményesen fog működni.

Az értekezlet egy bizottságot küldött ki, a mely megbecsüli a Kaszab Soma és társa gyáranak gépeit és egyéb felszerelését.

Ezen vállalattal még bővebben fogunk foglalkozni.

Gazdaértekezlet.

A Gazdasági egylet elnöksége által összehívott gazdaközönség f. hó 11-én értekezletet tartott a vármegyeházban. Az értekezletről a következőkben számolunk be:

Jelen voltak: Horthy Gyula e. elnök, Czeiner Nándor e. alelnök, Balajthy Mór, Bárczay Sándor, Belényessy András, Buttykay Ferenc, Dercsényi Ferenc, dr. Fedák István, dr. Gulácsy István, Györffy Kálmán, Horváth József, Horváth Lajos, Jóó Zsigmond, Király Jenő, id. Lónyay Gábor gróf, Nyomárkay Sándor, Papp János vál. tagok; Patay András vármegyei főispán, Barta Ödön, dr. Balkányi Jenő, Balla Sámuel, Benyovszky Dezső, ifj. Buttykay Ödön, dr. Csánk Béla, Ehrenfeld Herman, Fritsche Arthur, Frenkel Béla, Gara Márton, Grósz Jenő, Horváth István, Kosztyó János, Kun Eliás, Kurmai Bertalan, Klein Dániel, Mandel Mór, Moskovits József, Meisels Lajos, Nónay Viktor, Ocskay István, Oláh József, Pósa Bertalan, Róth Gábor, Smotzer Nándor, Steinberger Aron, Szilágy,

Károly, Sipos József, Toldy Ignác, Veisz Izsó Weisz Sóni, Zágoni Károly és 50—60 gazda.

Horthy Gyula a Beregvármegyei Gazdasági Egyesület elnöke az értekezletet megnyitván, felhívja azt az értekezlet elnökének és jegyzőjének megválasztására. Az értekezlet elnökének egyhangulag Buttykay Ferenc földbirtokos, jegyzőjének pedig if. Fedák István, a Beregvármegyei Gazdasági Egyesület titkára választott meg.

Buttykay Ferenc gazdaértekezleti elnök a szokatlan számban megjelent gazdaközönségnek üdvözlése után ismerteti az értekezlet összehívásának indokait, a jegyzőkönyv hitelesítésére Toldy Ignác és Horváth Lajos urakat kéri fel és felhívja a jegyzőt a szövegben levő ügy ismertetésére. Ifj. Fedák István általánosságban ismertette a mezőgazdasági munkaadók szervezkedésének szükségességét, a következő határozati javaslatot terjeszti a gazdaértekezlet elé.

1. Mondja ki az értekezlet, hogy a gazdaközönség szervezkedését érdekei hatékonyabb előmozdítása céljából szükségesnek és idejét elrészeltnek tartja. Együttal figyelmezteti az értekezlet a gazdaközönséget, a) hogy a munkások szerződésének és a munkabérek megajánlása terén legyenek figyelemmel az egymás érdekeire; b) igyekezzenek munkásszerződések útján szakmánya-munkások által biztosítani munkaszükségletüket. A gazdasági egyesület ebben szerződésmentés nyújtása és szükség esetén munkások szerződésének közvetítésé által fog igyekezni a gazdaközönségnek segítségére lenni.

2. Elhatározta a gazdaértekezlet, hogy a vármegyei gazdák munkásszükségletének biztosítása céljából a földművelésügyi miniszter urhoz azon kérelemmel járul, hogy a tartalék munkások azon részét, amely a vármegyei gazdaközönség szükségleteinek kielégítésére megkívánatik, a vármegyében foglalkoztassa és szükség esetén bocsássa a gazdaközönség rendelkezésére. E határozat azon kérelem kíséretében közöltetik a hegyvidéki miniszteri kirendeltség vezetőjével, hogy azt saját körében is támogatni szíveskedjék.

3. Kimondja a gazdaértekezlet, hogy a f. évi aratóberek megállapításánál igyekezni fog a gazdaközönség a régi aratóbér szerződések alapján a gazda és munkás jogos érdekeinek figyelembevételével egyezséget kötni.

4. Kimondja továbbá, hogy a munkásszakszervezetek által felbújtott és a gazdákkal szemben kihívó magaviseletet tanúsító munkást a gazda gazdaságában fel ne fogadja, ha ilyet tapasztal, bocsássa el és gazdasági egyesület hivatalos közlönyé útján hozza gazdatársainak tudomására, akik az ilyen munkásokat köteleznék magukat gazdaságukban fel nem fogadni.

Az esetleges munkásmozgalmak ellensúlyozása céljából a tiszaháti, a mezőkaszonyi, munkácsi és oroszvéri járásokban, valamint Beregszász és Munkács r. t. városokban a munkásügyi bizottságok szervezését szükségesnek tartja és ennek eszközzésére a vármegye alispánját felkéri.

5. Végre általános helyesléssel vesz tudomást a gazdaértekezlet a Beregvármegyei Gazdasági Egyesületnek arról az eljárásáról, hogy a gazdasági egyesületek országos szövetségének 1906. évi dec. hó 9-én tartott nagygyűlési határozatát a munkás bajok orvoslása és a mezőgazdasági érdekképviseleti törvény mielőbbi életbeléptetése tárgyában a törvényhozás képviselő házához intézett feliratában támogatta.

Az előterjesztett javaslat feletti tárgyalás vitában résztvettek: Patay András, Horthy Gyula, Czeiner Nándor, Toldy Ignác, Schmotzer Nándor, Békassy Lajos és ifj. Fedák István.

Elnök a mennyiben a vita anyaga kiemertett, a javaslatot elfogadásra ajánlja.

Gazdaértekezlet fenti javaslatot általános helyesléssel elfogadja és felkéri a Beregvármegyei Gazdasági Egyesületet az abban foglaltak elvittezésére és a gazdaközönség tájékoztatására.

Ifj. Fedák István jegyző ismerteti a zemplénvármegyei gazdasági egyesületnek a gazdaközönség szervezésére vonatkozó javaslatát indítványozza, hogy a S.-a.-ujhelyen tartandó nagygyűlésen való képviseltekre:

Horthy Gyula, Czeiner Nándor, Bay György, Buttykay Ferenc, Horváth István,

Kohner Alfréd, gr. Lónyay Gábor és Moskovicz Mór urak kéressenek fel.

Gazdaértekezlet az előterjesztéshez hozzájárul.

Végül Horváth István indítványára elhatározta az értekezlet, hogy Darányi Ignác földművelésügyi miniszter urat, mint a magyar gazda igaz jóttevőjét táviratilag üdvözli.

Kmf.

Hitelesítik:
Horváth Lajos s. k. Ifj. Fedák István,
Toldy Ignác s. k. e. titkár.

— **Darányi földművelésügyi miniszter üdvözlése** A f. hó 11-én Beregszászban tartott gazdaértekezlet Horváth István indítványára táviratilag üdvözölte Darányi földművelési minisztert, mint a magyar gazda igazi jóttevőjét. ki ez alkalomból a következő táviratot intézte Horthy Gyula e. elnökhöz: „Beregvármegye gazdaközönségének megtisztelő üdvözlését őszintén köszönöm.” Darányi Ignác.

— **Urkocsis gyűlés.** A Beregvármegyei urkocsisok egyesületének igazgatósága id. Lónyay Gábor elnöke alatt f. hó 11-én Beregszászban ülést tartott. Elhatározta az igazgatóság, hogy a f. évi versenyekre a budapesti ügétő versenyek útján a földművelésügyi miniszter 4000 korona állanségélyt kér. Örvendetesen vett tudomást az igazgatóság Bárcay Sándor e. elnök a négyes fogatu versenyekre adományozott 2000 korona adományáról. Végül Dr. Balint Jenő ügyvédet az egyesület ügyészevé megválasztotta.

— **Szőlészeti kerületek új beosztása.** A m. kir. földművelésügyi miniszter Szabolcs vármegyét a munkácsi szőlészeti és borászati felügyelő kerületéhez csatolta.

KÖZGAZDASÁG.

A szőlő és a téli fagy.

A szőlő tapasztalás szerint igen nagy hideget képes kiállani. Határoz azonban az is, hogy milyen állapotban éri a szőlőt a hideg és milyen körülmények között.

Nem szólna a tavaszi fagyokról, mikor a már duzzadt vagy kihajtott szemeket, gyöngye hajtásokat pár fokos hideg is elpuszthatja, ezáltal a téli hideg hatásáról akarunk pár szót szólni.

A szőlő, amint tudjuk, a mérsékelt és melegebb vidék növénye. Mégül ugyan hidegebb vidéken is, mert gyökere, faja nagy hideget kiáll, de gyümölcsét ilyen helyen nem érleli meg.

Ha azokat az országokat tekintjük, ahol a szőlő honos, ezek közül a mi telünk a leghidegebb. Ausztria felső részén szintén körülbelül olyan telek vannak, mint nálunk; de a téli vidéken nincsenek oly szigorú telek. Németországban sokkal kisebb az átlagos téli hideg, mint nálunk; azonképen Francia-, Olasz-, Spanyol-, Török-, Görögországban és Portugáliában is.

A szőlőtermelés zónájában a téli átlagos hőmérséklet csak Magyarországon, Ausztriában és Németország északibb tartományaiban süllyed a fagypontra alá.

A nyári melegség tekintetében azonban Ausztrián és Németországon kívül Franciaország is megelőzzük.

Ebből látható, hogy a mi klímánk ugyancsak szélsőségekbe csapongó. Innen van az, hogy nálunk minden termelési ággal foglalkozó gazdának ugyancsak össze kell szedni az esztét, hogy az ebből eredő kalamitásokkal meg tudja küzdeni.

Visszatérvén tárgyunkhoz, lássuk, miként bánik el a téli fagy a szőlővel.

Tapasztalás szerint, ha a fagy nem tartós, igen nagy hideget, olykor 18—20 C° foknyit képes a szőlő kiállani. Ellenben ha tartós a hideg, sokszor a 10—12 C° fokos is nagyon megsínyli.

Ha a föld hóval van fedve, a leggyöngyű hideget sem éri meg a szőlő.

A földdel betakart, vagyis fedett szőlő sokkal nagyobb hideget kiáll, mint a takaratlan.

Legkönnyebben elfagy a venyige szeme. Ha ez elfagy, a vakszemekből még remélhetünk némi termést. Ha azonban a venyige

vakszemei is elfagynak, a szőlő csak a cservesszökből (2 éves hajtásból) (és az idősebb farészeken levő vakszemekből) hoz hajtást. Ekkor bizony már semmi, vagy csak igen gyér termésre számíthatunk.

Ugyanez az eset áll be, ha az egész venyige, vagyis a szőlőnek az a része fagy el, melyből tavaszra a termő csapokat és álvesszőket szándékozunk alapítani.

Valamivel nehezebben fagy el a cservessző, illetőleg az a farész, melyből a termővesszők nőnek ki. Ha ez fagy el, természetesen elhal a termővessző is és a rajta levő szemek is. Ez már nemcsak a legközelebbi termést teszi tönkre, de megháborítja az egész metszési rendszert, ami 2—3 évre is visszaveti a tőkét.

Ritkábban fagy el a fej, vagy comb. Ilyen cserben vagy elhal a tőke, vagy a még épen maradt nyakból hajt ki, mely esetben természetesen az elhalt fejet vagy combot le kell vágni és a nyakból előjövő hajtásból újra kell alakítani.

Van rá eset, hogy a tőke is kihajt, melynek még nyaka is elfagyott egész a gyökereig.

A gyökérrészekben legkönnyebben elfagynak az oldalgyökerek. Ezt a fagyást, főleg, ha a fej, illetőleg comb épen maradt, rendszeren kiheveri a szőlő.

Legutoljára fagy el a talpgyökér és gyökértörzs. Ha ezek elfagynak, a tőke menthetetlenül elvesz.

A termővenyigék elfagyására nézve határoz azok érettségi állapota, melyben őket a fagy éri. A teljesen érett, tökéletesen megfásodott vessző sokkal jobban ellenáll a téli fagyoknak, mint az éretlen.

Tapasztalás szerint az egyes fajták is különböző magatartást tanúsítanak a fagy iránt.

Az 1902/3-iki nagy télen tett észleletek szerint egy kísérleti szőlőben a különböző fajták a következő magatartást tanúsították a fagy iránt.

Erősen elfagytak: az Olasz Rizling, Carbenet, kék Trollingi, Kadarka, Mézesfehér, Aramont, Sauvignon, Vörös Veltelini, Chasseles, Muskátok (kivéve a Lunelt). Ezeknél az egy és két éves fa teljesen elfagyott; itt-ott a gyökérrészek is szenvedtek. Néhány tőke teljesen elfagyott.

Meglehetősen elfagytak: Furmint, Calabriai fehér, Korn Malinger, Merlot, kék ciprusi, Zöld Sylvani, Kék Gohér, Oportó, Semillon blanc. Kék ökörszem. Ezeknek leginkább csak a fájuk fagyott el.

A telet jól elbirták és eynyáltalán nem fagytak el: Tramini, Szt.-Lőrinci, Piros Veltelini Ruhländi, Fehér Tramini, Sárga Ortiebi, Zöld Orleans, Sauvignon blanc, Madelaine Royal.

Az amerikai hibridekből erősen elfagytak: York-Madeira, Herbeumont, Jaquez, Izabella, Vitis Californica. Kevesebbet szenvedtek: Canada, Elvira, Cordifolia. Jól áttelelték: V. Riparia Aestivalis, V. Solonis, Othello, Noah, Clinton.

Fedeztetési hirdetés.

Az 1907. évi fedeztetési idényben a vajai ménesben (vasut és távirat-állomás Nyirvaja Szabolcs-megye) fedezni fog

„Kurucz“

(Insulaire—Fickek)

angol telivér mén. Fedeztetési díj 50 korona. Csak 12 idegen kanca lesz elfogadva. Bejelentések:

gróf Vay Ádám

uradalmi intézőségében VAJA (Szabolcs-megye) címzendők.

Pályázat építkezésre.

A Tisza-Ujlaki Gazdasági Bank egy iroda- és üzlethelyiségeket magában foglaló
emeletes épületet

emel, melynek elvállalására vonatkozó pályázatok alulírott igazgatóságához nyújtandók be f. évi február hó 1-ig.

A beépítendő terület 600 □ mtr.

Tervrajzok az intézet helyiségében bármikor megtekinthetők.

Tisza-Ujlak, 1907. január hó 10-én.

Tisza-Ujlaki Gazdasági Bank r. t.

4664/1906. tkvi. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az ilosvai kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Gedajlovits Sámuel végrehajthatónak Klein Regina végrehajtást szenvedő elleni 60 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a beregszászi kir. törvényszék az ilosvai kir. járásbíró területén levő Bilke község határában fekvő a bilkei 670 sz. tjkvben A I. 2118., 2982., 3091., 3242. hrsz. a foglalt Klein Regina nevének 1/4-ed rész illetőségre 483 kor. az u o 1581. sz. tjkvben. A I. 990. hrsz. a foglalt Klein Regina nevének álló illetőségre 892 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1907. évi február hó 1. napján d. e. 10 órakor Bilke község házában megrendelt nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kecsárának 10%-át készpénzben, vagyis 48 kor. 30 fillér és 89 kor. 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett arólyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Ilosva, 1906. évi december hó 18-án.

Az ilosvai kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóság.

Rónay. kir. járásbíró.

Hirdetések

jutányos árban
felvétetnek lapunk
kijadóbiztosításában

A legribb kényelemmel berendezett szobák.

„Royal“ kávéházamat
„Royal“ éttermemet
„Royal“ szállodámat

Mult hó 22-én átadtam a forgalomnak
a legmodernebb igényeket is kielégítő

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

Steinberger Bertalan

tulajdonos,

Beregszász, Verböczy-tér.

Mérsékelt árak.

! Ajánlom cséplési és gazdasági célokra minden
motorokkal szemben a legjobban bevált !

szívógáz-, benzin- és nyersolaj-
motoraimat.

Ipari és malomhajtásra a legolcsóbb üzem.

Kedvező fizetési feltételek.

KRAMMER EDE

Budapest, Szondy-utca 11.

Arjegyzékekkel, valamint költségvetéssel ingyen szolgállok.

A vidéki vendégek fogatának kényelmes hely.

Tágas nagyterem, háló, mulatságok, gyűlések tartására.

„ANGYAL“ gyöngyvirág-crém.

Hozzávaló szappan ára 1 korona.

Szeplőt, májfoltot és mindennemű arctisztatlanságot pár nap alatt eltüntet az „ANGYAL“ GYÖNGYVIRÁG-CRÉME a bőrnek fehér, üde színt kölcsönöz.

Kapható: Reichard Jenő „Angyal“ gyöngyvirág-crém. Gyöngyvirág hölgypor ára 1 kor.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönséget tudatni, hogy fodrásznői minőségben négy év óta sikerrel működöm s hogy

hajfonatok és hajbetétek

nálam minden színben kaphatók.

BLAU SÁNDORNÉ

Vörösmarthy-utca 14. sz.

Fodor Albert

fűszer- és csemegeüzlete BEREGSZÁSZ (Kossuth-tér az „Angyal“-gyógyszertár mellett).

Ajánla dusan felszerelt raktárát: valódi angol Jamicai rum, Brazíliai s más kitűnő minőségű tea-rumokban. A legvalogatottabb tea-különlegességek és tea-süteményekben. Déli gyümölcsök. Különböző jardinettek Nagy választék halfélékben. Kugler (Gerbaud) bonbonok és sütemények. — „Hamburg & Co. Exportation of Shanghai“ egyedüli tea lerakata. Pezsgők, liqueurök és ásványvizekben nagy raktár. Egy kilo szaloncukor 1 frt 25 kr.

Üveg, porcellán és lámpa,

valamint az e szakmába vágó cikkekben dusan felszerelt üzletét ajánlja

Mauskopf Teréz.

Igen diszes képkeretek — Képrámázások és üvegezések elfogadtatnak.

Minden 20 koronás bevásárlás után életnagyságu fénykép ingyen.

Engel Jenő

könyv- papirkereskedés és könyvnyomtatását ajánlja. Pontos kiszolgálás! Igen jutányos árak!

Berner Adolf

férfi-zabó üzlete Verbőcy-tér. Ajánlja dusan felszerelt raktárát. — Angol divatcikkek nagy választékban.

Köhögés!

Aki ezt figyelembe nem veszi saját testi épsége ellen vetkezik!

Kaiser Mell-Karamellai

a három fenyővel. — Orvosi szaktekintélyek által kipróbálva, ajánlatos köhögés, rekedtség, hurut elnyelkésodás és gégehurut ellen.

4512 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány igazolja, hogy beváltják amit ígérek. 20 és 40 filléres csomagokban kapható: Reichard Jenő gyógyszer-tárában Beregszászon

Olosó bevásárlási forrás Róth Dániel cégnél

BEREGSZÁSZ,

ahol a legujabb női ruha szövetek, Kostüm, Reform és Blouse kelmék, női posztó velczek és mindennemű mosóárúk. valamint a legjobb minőségű vásznak, siffonok és damast-árúk, ágygarnitúrák, paplanok, nagy és kis téli posztó, Plaide, Berliner és persiánkendők és mindenféle fejkendők mesés ölső árban esznek elárusítva. Menyasszonyi kelengyék. Pontos kiszolgálás. — Mintakönyvet kívánatra házhoz küldök,

Egy remek, jól kijátszott finoman hangolt

Zongora

eladó Glück Lázár butorraktárosnál

A n. é. hölgyközönség szives tudomására hozom, hogy női-divat

kalaptermembe

megérkeztek a legujabb divatu kalapok. —

Szives pártfogást kér

KATZ ETEL,

Beregszász. — Református bazár.

TAUB JAKAB

ajánlja gazdagon berendezett férfi-divat üzletét. — Nyakkendők és más divatcikkek a legizlésebb kivitelben! — Kovald Péter és fia ruhafestő, tisztító és műmosóda gyáranak képviselője.

Iczkovits Lajos

a legkényesebb igényeket is kielégítő lábbeli raktárát ajánla a m. t. közönség figyelmébe. Dus választék férfi és női cipőkben.

Katz Jenő

uri- és női-divat raktára a legkényesebb izlést is kielégíti. — Kézimunka cikkekben dus választék. — A legolcsóbb bevásárlási forrás, Református bazár.

Berger Ignátnál

a legegánsabb és legizlésebb szőrmeárúk kaphatók gyári árakban.

Perl Testvérek

ajánlják dusan felszerelt raktárakat női és férfi divatcikkekben.

Aki 20 kor. erejéig bevásárol, egy finom kivitelű életnagyságu fényképet kap!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

A legegánsabb férfi-divatúhá. Bármily divatárúk a legdusabb választékban Szolid árak

Östreicher Ignácnál.

HALTENBERG BÉLA kassai műmosodájának képviselője.

Weisz József

higyenikus borbély terme Beregszász, Főtér. Ajánlja dusan felszerelt raktárát bajusz- és hajkenőcsökben a m. t. közönség figyelmébe. — Mindennemű hajmunkát elvállal.

Williger Emánuel

műasztalos készít: irodai- és konyha-berendezéseket, minden egyéb finom asztalosmunkát a legmodernebb mintalap szerint legizlésebb kivitelben. Beregszász, Batthányi-utca 3. szám.

ANGOL DIVATÁRUHÁZ.

A legujabb angol divatöltönyök, bel- és külföldi szövetek nagy raktára. — Dus választék iskolai öltönyökben, gyermek kosztümökben, női- és férfi felöltőkben és férfi divat cikkekben.

Meglepő olcsó árak!

Saját készítmény. — Saját műhely.

Rosner Leopold,

Beregszász, Kossuth-tér.

Korcsolyák

nagy választékban igen olcsó áron kaphatók:

Mermelstein Lipót vaskereskedésében Beregszász, a Hungária szállodával szemben.

Fritsch Sándor

férfi-, női-divat és rövidáru raktára.

A legolcsóbb beszerzési forrás; valamint mindenféle díszítésekben, csipkében állandóan dus választékot tart. — Beregszász, Főtér.

Óra- és ékszer üzletét ajánlja a n. é. közönség figyelmébe

Lichtenstein Adolf.

Dus raktár. — Pontos javítások.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü **cukorkánál**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félét kérjünk mivel sok haszontalan utánczata van.

I doboz 60 fillér.

Csak RETHY-félét fogadjunk el!

Legjobb a maga nemében a

„Ceres“
étel-zsir

friss kókuszdiókból!

Schicht György. „Ceres“ tápszerművek osztálya Aussig E m.

MPaterrnAni

Az eperjesi népbank
KÁLYHAGYÁRA
ajánlja a legjobb hírnévnek s mindenütt közkedveltségnek örvendő
tűzálló fehér chamotte-agyagból gyártott
kiváló minőségű diszes kiállítású
cserépkályháit és kandallóit
felette jutányos árban.

A gyári szerelőnk által felállított kályhák használhatóságáért és jó-
ságáért feltétlen felelősséget vállalunk.

Kizárólagos képviselőnk és raktárunk **MARKOVICS**
JÓZSEF urnál Beregszász Andrassy-utca 19. szám alatt. —
Képviselőnk kívánatra mintákkal és költségvetéssel szolgálhat.

* * Régi kályhák átrakása és javítása jutányosan eszközöltetnek. * *

Cséplési és * * *
* gazdasági célokra
legjobban bevált
benzin- *
motorok. *

Ipari és malomhajtásra legolcsóbb üzemű
szivógázmotorok
legelőnyösebben kaphatók

BECK és GERGELY motor- és gépgyárában
BUDAPEST, V., Váci-ut 12.

Gleichenberg itthon!
Dr. Than Károly egyetemitanár
és több előkelő hazai és külföldi szakorvos egybehangzó kijelentése szerint a
kövesligeti Tulipán ásványgyógyviz
a Gleichenbergi „Constantin” és a Niederseltersi gyógyvizhez hasonló

Nem kell tehát külföldre menni, nem kell idegenben kinlódni, hanem mindenki
otthon tarthatja a kurát és az eredmény számtalan orvosi elismerés tanu-ága
szerint meglepő, mivel a kövesligeti Tulipán ásványgyógyviz
gyógyhatása úgy a tüdőre, mint a gyomorra nézve felülmulhatlan és amellét kö-
zelségénél fogva tetemesen olcsóbb, mint a külföldi viz. Ak nek tehát egészsége
drága, az el ne mulassa a

kövesligeti tulipán ásványgyógyvizet állandóan használni.
Hozzávaló finom borokat tart **GRÜNSTEIN SOMA** kinél a Tulipánviz egye-
dül beregszászi raktára van. — Prospektusok hírneves hazai és külföldi szak-
orvosok ajánló leve eivel kaphatók.

Megrendelhető a Kövesligeti ásványgyógyforrások bérletőségénél Bustyaházán, va-
lamint kapható vendéglőkben is.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.